

Política de transparència del Departament d'Educació

1. Context

La Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (en endavant, LTAIPBG), va entrar en vigor l'1 de juliol de 2015. Aquesta Llei regula les obligacions de publicitat activa de les administracions públiques i detalla la informació que s'ha de publicar de forma obligatòria al portal de la Transparència de la Generalitat de Catalunya. També estableix el dret d'accés a la informació pública per part de la ciutadania i crea la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública (GAIP), que és l'encarregada de vetllar pel compliment i les garanties del dret d'accés a la informació pública.

En l'exercici del dret d'accés a la informació pública, en data de 31 de desembre de 2018, el Departament d'Educació ha rebut 212 sol·licituds de dret d'accés a la informació pública, el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB), 80; l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC), 1, i la Jove Orquestra Nacional de Catalunya (JONC), 1.

D'altra banda, la GAIP ha rebut 20 reclamacions que afectaven el Departament d'Educació, de les quals 8 han estat estimades a favor del reclamant totalment o parcialment. Cal tenir en compte que el Departament d'Educació ha de seguir la línia doctrinal de la GAIP respecte de l'aplicació dels límits que poden excloure o restringir el dret d'accés a la informació pública.

La informació més demanada ha estat sobre les temàtiques següents: mòduls prefabricats, taxa d'alumnes estrangers, ràtios d'alumnes per grup i professor, alumnes amb necessitats educatives especials, nombre de vetlladors o vetlladores contractats per escoles, informació econòmica dels centres concertats, resultats de les proves d'avaluació de competències bàsiques, nombre d'ajuts individuals de menjador, taxa d'alumnes nouvinguts als centres concertats i públics, i dades de preinscripció i matrícula.

Durant aquest període, el Departament d'Educació ha donat compliment a les obligacions de publicitat activa en l'activitat pública. Així mateix, ha obert els fitxers sobre les dades del directori de centres educatius, i dels alumnes matriculats i unitats dels centres educatius, que s'han publicat al portal Dades obertes de la Generalitat.

Recentment, el Govern ha aprovat l'estratègia de dades obertes de la Generalitat de Catalunya i l'adhesió a la Carta Internacional de Dades Obertes.¹ L'article 3 de l'annex 1 de l'estratègia preveu que: "L'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic impulsa l'obertura per defecte de totes les seves dades, tant les elaborades internament com aquelles que obrin en el seu poder com a conseqüència de la seva activitat o de l'exercici de les seves funcions, incloses les que li subministren els altres subjectes obligats d'acord amb l'establert a la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. L'obertura de dades només queda subjecta a les excepcions i límits

---

¹ Acord GOV/154/2018, de 20 de desembre, pel qual s'aprova l'estratègia de dades obertes de la Generalitat de Catalunya i l'adhesió a la Carta Internacional de Dades Obertes (DOGC núm. 7775, de 27 de desembre de 2018).

establerts al capítol II del títol III de la Llei 19/2014, del 29 de desembre. Així doncs, caldrà justificar, si es dona el cas, quina és la motivació per la qual no s'ofereixen en format obert”.

2. Criteris de la transparència

Tenint en compte els primers anys d'aplicació de la LTAIPBG, la doctrina de la GAIP i la nova estratègia de dades obertes de la Generalitat de Catalunya, s'estableixen els criteris següents:

- **Publicitat activa**

- La informació que es publica al portal de la Transparència d'acord amb les obligacions de publicitat activa, previstes als articles del 8 al 15 de la LTAIPBG, ha de ser clara, estructurada, actualitzada i en format reutilitzable. Es promouen noves formes de difusió visual.
- La informació d'interès públic i les informacions que siguin demanades amb més freqüència per via de l'exercici del dret d'accés a la informació pública (article 8.1.m) de la LTAIPBG, s'han de publicar al web del Departament d'Educació.

- **Obertura de dades públiques**

- Els fitxers de les diferents unitats del Departament amb les dades sobre la gestió del Servei d'Educació a Catalunya, s'elaboren i es mantenen actualitzats en tot moment mitjançant els sistemes i circuits que s'estableixen pel coneixement intern, i es publiquen al portal Dades obertes de la Generalitat, si escau. Es promouen noves formes de difusió visual.
- Els fitxers amb les dades externes d'altres actors amb obligacions de transparència, d'acord amb els articles 3.2 i 3.4 de la LTAIPBG, que participen en la prestació del servei educatiu (entre d'altres, centres concertats, centres privats, contractistes, perceptors de subvencions) s'elaboren i es mantenen actualitzats en tot moment mitjançant els sistemes i circuits que s'estableixen pel coneixement intern i es publiquen, si escau, al portal Dades obertes de la Generalitat.

- **Dret d'accés a la informació pública**

- Com a criteri general, s'ha de donar accés a la informació pública, entesa com la informació que elabora la mateixa l'Administració i la que aquesta té en el seu poder com a conseqüència de l'activitat o de l'exercici de les seves funcions, i que inclou la que li subministren els altres subjectes obligats, d'acord amb l'article 2.b de la LTAIPBG.
- L'única restricció a l'hora de proporcionar la informació pública és la que es basa en les causes d'inadmissió i els límits previstos a la LTAIPBG (vegeu l'apartat 4), i que cal motivar raonadament si s'aplica.

3. Informació pública del sistema educatiu no subjecta als criteris de la transparència

3.1. Dades que no es faciliten

Les dades del Departament que no es faciliten són les següents:

a) Dades personals, amb l'exclusió dels noms i cognoms dels empleats públics en els quals no es doni cap circumstància especial² per protegir-ne la identitat.

b) Dades dels centres educatius relacionades amb la segregació escolar

El Departament d'Educació té la responsabilitat de garantir el respecte als drets i els principis educatius recollits a la normativa vigent. Entre aquests drets, en destaca el dret dels alumnes a **accedir a l'educació en condicions d'equitat i gaudir d'igualtat d'oportunitats**, d'acord amb l'article 21.2.a de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (LE).

Així mateix, l'article 46 de la Llei esmentada preveu que el Govern regula el procés d'accés als centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya, que es regeix pels **principis d'equitat, inclusió educativa, foment de la cohesió social** i respecte al dret a l'elecció de centre dins l'oferta educativa disponible en cada moment.

El Departament estima que el coneixement o la divulgació de qualsevol informació que pugui donar lloc a la publicació de classificacions de centres segons resultats acadèmics i/o la seva composició social comporta un **perjudici greu per als drets dels menors d'edat**, d'acord amb l'article 21.1.e de la LTAIPBG, ja que podria perjudicar la matriculació en centres en contextos socials difícils, així com a les possibilitats de promoció dels alumnes d'aquells centres (*vegeu el subapartat b.1 sobre la segregació escolar*).

Les dades públiques, que poden condicionar la segregació escolar, relacionades amb resultats acadèmics i/o composició social són, entre d'altres, les següents:

- **Dades sobre l'avaluació interna o externa**

S'entén com a *avaluació interna*, la informació que es produeix a partir de l'actuació acadèmica del centre i dels alumnes. S'hi inclou informació sobre la promoció, compleció, graduació, titulació i resultats acadèmics. D'altra banda, s'entén com a *avaluació externa*, la informació que produeixen organismes externs als centres i al Departament d'Educació. S'hi inclouen les proves de competències i les proves diagnòstiques bàsiques del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, les proves de PAU de la Secretaria d'Universitats i Recerca, i l'avaluació PISA que elabora l'OCDE.

- **Dades sobre alumnes estrangers segons la nacionalitat**
- **Dades sobre motius de necessitats educatives especials**
- **Dades sobre beques i ajuts**
- **Dades sobre les aules d'acollida**

---

² Vegeu l'article 24.1 de la LTAIPBG.

Així, aquesta informació pública només es pot facilitar si se'n garanteix el **caràcter anònim**, bé amb l'anonimització dels centres, bé amb la informació al nivell territorial superior al centre (municipal, comarcal o dels serveis territorials, segons les característiques de l'ens local de referència).

b.1. Estudis sobre la segregació escolar

D'acord amb estudis de l'OCDE,³ els sistemes educatius amb nivells baixos de competència entre els centres sovint tenen nivells alts d'inclusió social, fet que significa que els alumnes d'entorns socials diversos assisteixen als mateixos centres. En canvi, en els sistemes en els quals les famílies poden escollir el centre educatiu i els centres competeixen per les matriculacions, sol haver-hi més segregació social.

La competència entre els centres educatius pot implicar costos i beneficis que potser no es distribueixin de manera equitativa entre tots els alumnes. Alguns dels pretesos beneficis de la competència –major innovació en l'educació i una millor correspondència entre les necessitats i interessos dels alumnes i el que ofereix el centre– no estan necessàriament relacionats amb el rendiment dels alumnes, i han de sospesar-se davant el possible cost d'equitat i inclusió social.

En igual sentit, el Síndic de Greuges de Catalunya s'ha posicionat contràriament a donar dades desagregades de resultats o de composició social de centres amb el nom del centre, atès que s'ha demostrat que contribueix a debilitar la demanda dels centres amb una composició social desfavorida i a incrementar el risc de segregació escolar, que té efectes provats sobre el rendiment dels alumnes.⁴

Així en l'actuació d'ofici AO-00231/2018, en referència a altres peticions en què s'han demanat al Departament dades desagregades de centres, el Síndic defensa la necessitat de fer compatible el dret a la informació pública amb el dret a la protecció dels infants, que també preveu l'art. 21.1.e de la LTAIPBG, amb el dret a l'educació en igualtat d'oportunitats, i recomana evitar els efectes d'una eventual segregació escolar amb la informació anonimitzada per centre, fet que evitaria una possible estigmatització del centre sense afectar el dret a l'educació en igualtat d'oportunitats.

3.2. Excepcions

La informació pública esmentada en l'apartat 3.1 només es pot utilitzar en l'àmbit intern de les administracions públiques. Així mateix, i d'acord amb la Llei 23/1998, de 30 de desembre, d'estadística de Catalunya, les sol·licituds estadístiques d'informació pública esmentades en aquest apartat es poden facilitar si es respecten el **secret estadístic** i la **signatura d'un acord de confidencialitat o conveni de col·laboració**, en què es detallin les condicions del seu ús.

---

³ OCDE. "¿Cuándo es beneficiosa la competencia entre centros?" *PISA in Focus* 42 (2014).

⁴ SÍNDIC DE GREUGES. "La segregació escolar a Catalunya (I): la gestió del procés d'admissió d'alumnat" (2016).

4. Causes d'inadmissió i límits de la Llei

4.1. Causes d'inadmissió

D'acord amb l'article 29 de la LTAIPBG, són causes d'inadmissió de les sol·licituds les que s'indiquen a continuació:

- Si es demanen notes, esborranys, resums, opinions o qualsevol document de treball intern sense rellevància o interès públic.
- Si és una informació en fase d'elaboració i s'ha de fer pública en el termini de tres mesos.
- Si són consultes jurídiques o peticions d'informes o dictàmens.
- Si cal una tasca complexa d'elaboració o reelaboració.

Quan es tracti de casos de **gran complexitat d'elaboració o reelaboració de la informació sol·licitada**,⁵ cal tenir en compte el **context de la realitat dels instruments, mitjans i recursos d'emmagatzematge, la gestió documental i el tractament de la informació pública** a les administracions contemporànies, que es caracteritza per la coexistència de formats digitals i impresos en l'arxivament dels documents públics i pel manteniment de grans volums d'informació en arxius en paper (GAIP RES. 36/2015).

Aquesta inadmissió ha de basar-se en **elements objectivables** de caràcter organitzatiu, funcional o pressupostari (*Consejo de Transparencia y Buen Gobierno* CR. INT. 7). Per tant, cal aportar **dades objectives** que permetin justificar aquesta dificultat d'elaboració.

4.2. Límits

4.2.1. Els límits que es preveuen a l'article 21 de la LTAIPBG són els següents:

- La seguretat pública.
- La investigació o sanció de les infraccions penals, administratives o disciplinàries.
- El secret o confidencialitat en els procediments tramitats per l'Administració pública (norma amb rang de llei).
- El principi d'igualtat de les parts en els processos judicials o la tutela judicial efectiva.
- **Els drets dels menors d'edat.**
- La intimitat i els altres drets privats legítims.
- El secret professional i els drets de la propietat intel·lectual i industrial.

---

⁵ Algunes dades del sistema educatiu a Catalunya, en què es fa palesa la dificultat que pot implicar l'obtenció d'informació, són les següents:

- 1,5 milions d'alumnes (1 milió en centres públics; 369.000 en centres amb ensenyaments concertats, i 127.000 en centres privats);
- 72.000 professors de centres públics;
- 7.600 treballadors d'administració i serveis;
- Gestió de 3.805 centres públics, 709 centres privats amb ensenyaments concertats i 910 centres privats;
- 16 nivells d'estudis diferents, desplecats en 119 ensenyaments en les diverses famílies, modalitats i graus;
- 1.900 convenis anuals.

- La informació que té la condició de protegida, si així ho estableix expressament una norma amb rang de llei. Té aquesta condició la **informació relativa als menors d'edat el coneixement o la divulgació de la qual pot condicionar el lliure desenvolupament de llur personalitat en el futur.**

4.2.2. Així mateix també s'especifiquen límits per dades personals (articles 23 i 24 de la LTAIPBG)

- Dades personals especialment protegides
- Dades personals merament identificatives
- Dades personals en què cal ponderació raonada de l'interès públic en la divulgació i els drets de les persones afectades.

Barcelona, 4 de febrer de 2019